

BÉCSI NAPLÓ

XXXVI. ÉVFOLYAM 6. SZÁM
2015. NOVEMBER–DECEMBER
MEGJELENIK 2 HAVONTA
ÁRA: 2,50 Euro
Erscheinungsort Wien
Österreichische Post AG •
02Z032898 M P. b. b.
VERLAGPOSTAMT 1010 WIEN

ANDREAS UNTERBERGER*

Házi készítésű a szakadék Magyarország felé

Az osztrák felmérésekben a magyarok mindig jóval közkedveltebbek, mint szláv szomszédai. Ez valahogy meglepő. A bécsi telefonkönyvben sokkal több cseh, szlovák vagy szlovén eredetű nevet találni, mint magyart.

Mind a csehekkel, mind a szlovékekkel az osztrákok nagyon traumás idöket éltek át: jugoszláv területi követelések és katonák Karintia területén mindkét háború után, valamint majdnem három millió öosztrák németet kegyetlenül elűldöztek 1945 után Csehszlovákiából. A kommunizmus alatt is sokkal véresebb volt a határ Ausztria és Csehszlovákia között, mint Magyarországgal. Szinte állandó vita tárgyát képezte az Ausztriában élő szlovének státusza. Több ízben bomba rakók is jöttek délről Ausztriába.

Ehhez képest Ausztria és Magyarország határa nyugodt volt. Szintén – nemcsak az osztrák narratívában – ez a határ volt az első, ahol 1989-ben a vasfüggönyt elvágta. Ezt szimbolizálja az akkori Páneurópai Reggeli és a két külügyminiszter képe, ahogy átvágják a kerítést. Mindkét fél érzelmet pozitívan alakította különösen 1956. A magyaroknak Ausztria volt az egyetlen kapu a szabadságra. Ausztria önképének 1956 volt az igazi nagy beigazolódása, saját, egy évtel korábban visszanyert szuverenitásának és egy egész nép segítőkészségének határon túli atyáival.

Ezt követően mindkét ország képes volt a Hideg Háború ellenére félig-meddig tisztességes kapcsolatokat fenntartani. Például emlékszem a gyakori osztrák–magyar futballmérkőzésekre, amit az újságok két „ösi ellenség” találkozásának neveztek, de baráti értelemben.

Már csak kevés, a történelemnek elkötelezett osztrák emlékszik, túl az operett ciccen, a monarchia éveinek problémáira. Szinte csak Magyarországon él az 1848-as forradalom véres levereésének és Bécs azt követő neoabszolutisztikus uralmának emlékezete. Az osztrák tudatban csak 1867, a kiegyezés található. A nemzetleg nagyon öntudatosan fellépő magyarok nehézségeket okoztak ezt követően mind az

osztrákoknak, mind az uralkodó háznak. Az osztrák történelemszemlélet a magyar vétóban látja minden bukott próbálkozás okát, a cs.k. nagyobb egyenjogúságot adományozni szlovákoknak (pl. Ferenc Ferdinánd). Néhányan azt gondolják, a „mi lenne, ha” feltételezés révén, hogy a soknemzetiségű állam számára lett volna túlélési lehetőség, ha a trializmus felváltja a dualizmust és egyenjogúságot adtak volna a szlovákoknak.

Vissza a rendszerváltáshoz: 1989-be. Hogyan bánt egymással ezt követően Ausztria és Magyarország? Újfont családottan. Az új évezred kezdetén csak néhány évig létezett valódi jószomszédi barátság, az akkori kormányfók, Dzurinda, Orbán és Schüssel szoros együttműködése alapján. Nyilvánvalóan csak ezekkel a szereplőkkel volt így lehetséges, ök valamennyien viszont hamarosan elvesztették pozíciójukat.

Magyarország számára fontosabb volt viszont a Visegrádi Négyek kooperációja és a közös út, mind a NATO-ba, mind az Európai Unióba. A Visegrádi Négyek meglepő intenzitást és minőséget mutatnak a menekültválságban. Ausztriának partnerként sose sikerült csatlakoznia a Visegrádi Négyekhez. Ezzel komolyan sosem próbálkozott. Elsősorban a hasonló változásai és reformproblémákkal küzdő államok önépítési csoportjaként látják a Visegrádi Négyeket. Bécs sosem ismerte fel e fórum izgalmas európai perspektíváját, aminek olyan jelentősége lehetne, mint a Benelux vagy Skandináv államok együttműködésének. A Visegrádi Négyek szerepe egy ideig Lengyelország politikája miatt marginálizálódott, hiszen a lengyelek – kissé túlbecsülve magukat – a Párizs, Berlin, Varsó tengelyre építettek.

Ebben a térségben minden együttműködési próbálkozás, mint pl. a Közép-európai Kezdeményezés, cleve halva született elképzelés volt.

A legutóbbi években újabb problémák kerültek napvilágra. Nem egészen jogtalanul haragudott meg Ausztria azért, mert Magyarország

Millesgarden: Fel, fel anyagok!

aránylag drasztikus egyoldalú gazdasági intézkedéseket hozott osztrák bankokkal, kereskedelmi láncokkal és parasztokkal szemben. Ausztria megsértve látta a jó szomszédság szellemét és az Európai Unió törvényeit. Ausztriában azt hitték, hogy a sok csernyi kooperáció a határon túli, kisebb-nagyobb cégeknek, mindkét fél számára hasznos. Ezért a magyarok által kijátszva érezték magukat még a polgári táborban is. Wolfgang Schüssel, aki esetleg jobban tisztázta volna a dolgokat Orbán Viktorral, már nem viselt kormányhivatalt.

Ausztria ostoba módon teljesen fékezetlenül hagyta magát befogni az európai baloldal abszurd kampányába, a magyar szocialisták drámai választási veszteségei és egyedi tényleg értelmes alkotmányreformok után, azzal a feltételezéssel, hogy Magyarországon felfüggesztették a jogállamot és a demokáciát. Mindezen felül a szociáldemokrata Werner Faymann kancellár azoknak az üszítőknek állt élére, akik nyilvánosan denunciózták a kerítés építését először a szerbiai, azután a horvát határon. Faymann, mind ehhez Magyarország eljárásával kapcsolatosan a holokauszttal való esztelen összehasonlítások ragadtatta magát.

A történelemnek mindig megmarad meglepő dialektikája. Pontosán ennek a kerítésnek a megépítése és a népvándorlás sikeres magyar feltartoztatása vezetett az osztrák lakosságnál (hogyha nem is a mainstream médiánál) történelmi csúszchoz a magyarok nagyrabecsülésében. Általános hangvétel: „Orbán Viktor az egyetlen európai politikus, aki nem beszél, hanem országa érdekében cselekszik.”

Ezzel elérkezett a legnagyobb különbséghez

Ausztria és Magyarország között. Magyarország tisztá és mélyen gyökerező nemzeti identitással rendelkezik, ami magától érthetővé vált 1848, 1920 és 1956 által. Ezzel szemben Ausztria identitása többször törést szenvedett. A monarchia utolsó évtizedeiben főként a habsburg és a nagynémet irányzat között húzóódott az identitási konfliktus törésvonala. További törésvonal jött létre a világháborúk után, a háborús bűnrészesség vitája során. 1955 óta ezt követte a ténylegesen soha le nem győzött viszály a semlegesség és a nyugati értékközösség között. 1945 óta először napjainkban fogadja el a többség az osztrák nemzeti identitást. Különleges módon viszont hasonló szakadék alakult ki, mint Németországban. Egyrészt a politikai-sajtó uralkodó osztálya, amely abszurd módon hibáztat a holokauszttal olyan értékeket, mint a nemzet (mindegy, hogy osztrák vagy német), a nép, vagy a haza. Másrészt pedig a lakosság nagy többsége tisztán osztrák identitással.

Ma ez még mélyebb szakadékhoz vezet, látva a muszlimok tömeges bevándorlását (már most fél millió mohamedán vallású van Ausztriában), ami ellen van a lakosság többsége. Az uralkodó osztály viszont azt hiszi, hogy a bevándorlásra adott igennel le kell dolgoznia egy morális bűnt.

Ezekből a belső törésvonalakból kifolyólag Ausztria ma is képtelen arra, hogy akár egyetlen szomszédjával is képes legyen szoros és bensőséges barátságra.

Németből átültette: RUMPLER DIÁNA

*) A szerző 14 éven át a Die Presse, ill. a Wiener Zeitung főszerkesztője volt. Jelenleg www.andreas-unterberger.at cím alatt írja „nem egészen politikamentes” naplóját.

Kormányváltó tragédia Romániában

Óriási többség, a szűkséges 274 helyett 389 törvényhozó szavazta meg november 17-én a bukaresti parlamentben Dacian Ciolos kijelölt miniszterelnök kormányának beiktatását. A hivatalba lépett kabinetben a tárcavezetői posztok többségét pártoktól független – a magániszférából, európai intézményekből és a civil társadalomból érkező – szakértők töltik be. A technokrata kormány beiktatását a Szociáldemokrata Párt (PSD) és a jobbközep Nemzeti Liberális Párt (PNL) is támogatta.

A romániai kormányváltás egyszerűen várhatóan, illetve küszöbön állónak. Közvetlen kiváló okának egy tragikus bukaresti péntek esti jelölhetünk meg, amikor a Colectiv Club nevű szórakozóhelyen tartott rockconcert közben kigyulladt a hangszigetelés, a viharos gyorsasággal tűzvész pedig a helyszínen 28 halálos áldozatot követelt. A következő napok a megdöbbenés újabb hullámain keltek, miután az október 30-i lokalitú sebesüljei közül további 27-en hunytak el, így e sorok írásakor már 55 személy neve szerepelt a gyászos listán. Újabb félelmetes fejleményként a bukaresti kórházakban tömegesen jelentek meg olyanok, akik látszólag sérteletlenül vagy apró sérülésekkel kerültek ki a Colectiv poklából, viszont egyre ijesztőbb légzési zavarokkal és hörgőelégítéssel küszködnek. A közvéleményt sokkolta az orvosok prognózisa is: az áldozatok száma 70–80-ra is emelkedhet.

A katasztrófa tömegeket szólított az utcára, s a tiltakozások első körös követeléseai egy-két napon belül teljesültek is. Elsőként Victor Ponta miniszterelnök jelentette be lemondását, másnap Cristian Popescu Piedone, Bukarest 4. kerületének polgármestere követte a kormányfő példáját. Legtovább Gabriel Oprea belügyminiszter húzta, ő az általa vezetett kormánypárt, a Románia Fejlesztéséért Országos Szövetség (UNPR) Klaus Johannis államfőnél tett látogatása nyomán lépett vissza. Bármennyire is úgy tűnik azonban első látásra, Ponta lemondásának nem sok köze volt bármiféle európai arcélhez. A román exminiszterelnök ugyan maga is „elégért” a bukaresti Colectiv klubban, a nemzeti tragédia azonban csak „megfelelő” ürügy szolgáltatott ahhoz, hogy a jó ideje szalonképtelen, és immár párta támogatását is nélkülözni kényserülő politikus az elképzelhető legkedvezőbb fényben lépjen le a politikai színpadról.

Az államfő Sorin Campeanu oktatási minisztert bízta meg a kormányügyek ideiglenes irányításával, a ki-nevezés azonban több kérdést is felvetett. A bukaresti mezőgazdasági és állatorvosi egyetem 47 éves, párton kívüli, de szociáldemokrata elkötelezettségű felfüggesztett rektora – egyben a Rektorok Országos Tanácsának felfüggesztett elnöke – ugyanis kulcsfiguraának számít Ponta és Oprea plagizálási ügyének „kifehértésében”. Az ő találmánya az a hírhedt sürgősségi kormányrendelet, amely értelmében bárki bármilyen anyagi és büntetőjogi következmény nélkül lemondhat a közpénzen szerzett doktori címéről.

Az időlegesen végső megoldás nagyon hamar szakértői kormány felállítását felé tendált, a jelenlegi politikai elit teljes leváltását követelő tüntetők több napon át sem lanyhuló kitartását látva a PSD is hamar elállt attól a kezdeti elképzeléstől, hogy maga ajánljon kormányfőjelöltet. Az sem okozott különösebb meglepetést, hogy Johannis a zilahai születésű Dacian Ciolost bízta meg kormányalakítással. Az unió volt mezőgazdasági és vidékfejlesztési biztos, aki július óta Jean-Claude Juncker, az Európa Tanács elnökének nemzetközi élelmiszer-biztonsági kérdésekben illetékes tanácsadója, Románia legújabb kori történetének második technokrata miniszterelnöke Theodor Stolojan után, aki 2006-ban kapott hasonló felkérést.

Parlamenti beszédében Ciolos kifejtette: kormánya a közigazgatás hatékonyságát akarja javítani, valamint visszazserezni a társadalom bizalmát az állami intézmények számára, és megerősíteni a román demokráciát. Azt ígérte, a kabinet munkáját az átláthatóság, a felelősségvállalás, a párbeszédre való nyitottság fogja vezérelni. A technokrata miniszterelnök a jövő évi választások korrekt megszervezését, a társadalmi párbeszédet, a korrupció elleni harcot, a költségvetési egyensúlyt és gazdasági növekedést fenntartást, valamint az emberi erőforrások menedzsmentjének javítását nevezte prioritásainak.

Az utca egyelőre elcsendesült, de október 30-a után egyértelműen lejezte lete és potenciálját. És talán azt is, hogy szembe a kormánnyal, s a következő rendszer-váltó megmozdulásokhoz már nem kell nemzeti tragédiának bekövetkeznie.

CsINTA SAMU

Beregszászi tandem a többségért

A kárpátaljai magyarság közös listákra szavazott a helyhatósági választásokon

Babják Zoltán még Orbán Viktort is messze maga mögött hagyta... Hogyhogy? Beregszász polgármestere elérhetetlennek képzelt többséggel nyerte az októberi végeli helyhatósági választást a kárpátaljai városban: A 8324 szavazó közül nem kevesebb mint 6296 Babják Zoltánra adta le voksát, 75,64 százalék!

De nem csak Babják Zoltán fölüény győzelme ad öröme okot: Az első alkalommal összefogó két magyar szervezet, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) és az Ukránjai Magyar Demokrata Szövetség (UDMSZ) közös listával tizenkét mandátumot és ezzel majdnem abszolút többséget szerzett a 26 tagú Beregszászi Városi Tanácsban, messze lehagyva az egykori Régiók Pártjából alakult Újjászületést (Vidrodzennya), az Egyesües Közepet (Jedinij Centr) és Petro Porosenko elnök Szolidaritás (Szolidarniszt) Blokkját. A Haza (Batykivscina) ugyanúgy kimarad a városvezetés ügyéből, mint az ukrán nacionalista Szabadság (Szvoboda).

A Beregszászi járásban a két magyar szövetség külön indult. Az egyik első lett tizenkét mandátummal, a másik a Jedinij Centr mögött harmadik hét képviselővel. Tandemben tehát meglelte a magyar többség.

Még Babják Zoltánt is túlszárnyalta Bocskai István: Nagyszőlös eddigi polgármestere önjelöltként a szavazatok 85 százalékát szerezte meg. Csapon is várakozáson felüli magyar eredmény született. A határvárosban a KMKSZ hét mandátumot nyert, ugyanannyit, mint a Jedinij Centr. Izgalmas kérdés, hogy koalícióra tudnak-e lépni egymással.

Ungváron és Munkácsra a városi ügyanyag mint a járási tanácsokba is sikerült bejutnia a KMKSZ/UDMSZ-nek. 27 településen a magyar szervezetek által támogatott jelöltet választották polgármesterré.

A nagyreszt szennzációs magyar eredmények egyáltalán nem voltak várhatóak. Rövidel a választások előtt egy KMKSZ-konferencián Dacsi Karolina politikai titkár sok-sok negatívumot sorolt fel, amelyek hátráltatták a magyar szervezetek felkészülését. Így az új választási törvényben három százalékoltr ötre emeltek a bejutási küszöböt, megtiltották pártösszvetések indulását, a választási körzeteket a törvénynek ellentmondva alakították ki. Nem voltak a nemzetiségek nyelvére lefordított szavazólapok sem. „Ezek az intézkedések és a nagymértékű kivándorlás tették szükségessé, hogy a két kárpátaljai magyar párt választási szövetséget kössön, ami jó döntésnek bizonyult” – mondta akkor Dacsi Karolina.

Szerhij Fedaka ungvári politológus és publicista is az együttműködés tényét emelte ki. Szerinte a magyarok európai elveket mutattak fel, amikor az egymással rivalizáló két pártjuk kiszámította, hogy külön-külön egyikük sem győzhet, ezért összefogtak. „Az ukránoknak a magyaroktól kell politikai kultúrát tanulniuk” – jegyezte meg. Nahát... A magyarok hosszú évek civakodásai után rövidel a választások előtt tanultak – nem kis mértékben enyhe Budapesti nyomásra. Utólag persze a saját akarattuk volt...

„A kárpátaljai magyarság bebizonyította, hogy létezik, képes kiállni saját érdekei mellett, és képviselni akarja öket a különböző önkormányzati szinteken” – mondta Brenzovics László KMKSZ-elnök. „A magyar képviselő let olyan erős, hogy megkerülhetetlen lesz a működőképes többségi koalíció kialakítása során.” Úgy véli, hogy a koalíciós tárgyalásokon a KMKSZ-nek bölcsen, elvszerűen kell eljárnia: „Minket nem a posztok érdekelnak, hanem kizárólag az, hogy a megye, a járáso, Folytatás a 7. oldalon

